ਗੀਤਾ ਦੇਵੀ
ਬਨਾਮ
ਯੂ.ਪੀ. & ਹੋਰ
(ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 78 ਦਾ 2022)
ਜਨਵਰੀ 18, 2022

[ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਬੀ. ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973 – ਧਾਰਾ 378 – ਬਰੀਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅਪੀਲੀ ਸ਼ਕਤੀ – ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 452, 323/34 ਅਤੇ 325/34 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ, ਪਰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 354, 504, 506 ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ (ਅਤਿਆਚਾਰਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1989 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 3(1)(x) ਅਤੇ 3(1)(xi) ਲਈ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੀੜਤ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਪੂਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ – ਅਪੀਲ ਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੇਵਲ ਗਵਾਹ ਦੇ ਬਿਆਨ ਉੱਤੇ ਆਮ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਸਮੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ – ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਰੀਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਖੁਦ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਰੱਦ – ਮਾਮਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਮੁੜ ਭੇਜਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: ਇਹ ਉਹ ਢੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਬਰੀਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਬਰੀਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੇਵਲ ਗਵਾਹ ਦੇ ਬਿਆਨ ਉੱਤੇ ਆਮ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਪਰ, ਪੂਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਸਮੀਖਿਆ ਦਾ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਬਰੀਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਸਮੇਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਪੂਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 6]

ਉਮੇਦਭਾਈ ਜਦਵਭਾਈ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਦੀ ਰਾਜਸਭਾ (1978) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 228 : [1978] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 471; ਗੁਰੂ ਦੱਤ ਪਾਠਕ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਸਭਾ (2021) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 116 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

[1978] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 471 ਪੈਰਾ 6 ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
(2021) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 116 ਪੈਰਾ 6.1 ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 78 ਦਾ 2022।

ਅੱਲਾਹਾਬਾਦ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਵਿੱਚ 06.12.2019 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਲਖਨਊ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2356 ਦਾ 2019।

ਟੀ.ਵੀ. ਜਾਰਜ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।
ਆਦਰਸ਼ ਉਪਾਧਿਆਇ, ਅਮਿਤ ਸਿੰਘ, ਅਮੋਲ ਚਿਤ੍ਰਵੰਸ਼ੀ, ਐਮ.ਡੀ. ਸ਼ਾਹਿਦ ਅਨਵਰ, ਆਰਿਯਨ ਪੀ. ਨੰਦਾ,

ਮੁਸਤਾਕ ਖਾਨ, ਇੰਤਖਾਬ ਆਲਮ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੋਹਰਮ ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

1. ਅੱਲਾਹਾਬਾਦ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਲਖਨਊ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ 06.12.2019 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਪੀੜਤ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਕਿ 13.09.2019 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 354, 504, 506 ਅਧੀਨ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ (ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1)(x) ਅਤੇ 3(1)(xi) ਅਧੀਨ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪੀੜਤ – ਮੂਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

2. ਜਿਸ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ/ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 4 – ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 452, 323/34 ਅਤੇ 325/34 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 354, 504, 506 ਅਧੀਨ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ (ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 3(1)(x) ਅਤੇ 3(1)(xi) ਅਧੀਨ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ – ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ, ਪੀੜਤ ਨੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2356 ਦਾ 2019 ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੰਨੇ/ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਟੀ.ਵੀ. ਜਾਰਜ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਆਦਰਸ਼ ਉਪਾਧਿਆਯ, ਰਾਜ – ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਾਹਿਦ ਅਨਵਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 4 ਤੱਕ – ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਮੈਰਿਟਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਯਾ ਤਾਂ ਅਭਿਯੋਗ ਜਾਂ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਪੀੜਤ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਸੰਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਪੰਨਾ/ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ। ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 3 ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ "ਮੈਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ" ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 4 ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ: -

"4. ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.-2 ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.-2 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਧਾਰਾਵਾਂ 354, 504, 506 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ., 3(1)(ਐਕਸ) ਅਤੇ 3(1)(ਐਕਸਆਈ) ਐਸ.ਸੀ./ਐਸ.ਟੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ। ਜਦੋਂ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖੁਦ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.2 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਸੰਦੇਹਜਨਕ ਪਾਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.-2 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਬਿਨਾ

ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਸਾਰ ਦੇ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

6. ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਜੋ ਕਿ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਹੈ। ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿਰਫ ਆਮ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਗਵਾਹ ਨੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੂਰੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪੁਨਰ-ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਹਾਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਤਰਕ ਵੀ. ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਨਜਿੱਠਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੋ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਉਮੇਦਭਾਈ ਜਾਦਵਭਾਈ ਬਨਾਮ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਹੈ। ਦ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (1978) 1 SCC 228. ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਬਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ-ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਹੱਤਵ ਦੇਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ। ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੋਵੇਗਾ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਮੁੜ-ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਈ ਇਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਕਿ ਬਰੀ ਹੋਣਾ ਵਿਗੜਿਆ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ।

6.1 ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਨਜਿੱਠਣਾ ਹੈ, ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਧਾਰਾ 378 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕੈਟੇਨਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ ਦੱਤ ਪਾਠਕ ਬਨਾਮ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉੱਤਰ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, (2021) 6 SCC 116, ਪੈਰਾ 15 ਤੋਂ 20 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਹੇਠ ਅਨੁਸਾਰ: -

15. ਬਾਬੂ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ [ਬਾਬੂ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ, (2010) 9 SCC 189, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਲਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ ਦੀ ਧਾਰਾ 378 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ। ਪਾਰਸ ਵਿਚ 12 ਤੋਂ 19, ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: (SCC pp. 196-199)

"12. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਮੁੜ ਮੁੜ ਕੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਿੱਥੇ ਦੋ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਵ ਹੋਣ, ਭਾਵੇਂ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਜਿਆਦਾ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ। ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੁੱਚੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਕ੍ਰਿਤ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਸਨ। ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਤੱਥ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਣ ਸਮੇਂ ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੰਬੰਧਿਤ, ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਲਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਬੂਤ ਦੇ ਬੋਝ ਦੀ ਥਾਂ ਵੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। (ਵੇਖੋ ਬਲਕ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ [ਬਲਕ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ, (1975) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 219], ਸ਼ੰਭੂ ਮਿਸਿਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਬਿਹਾਰ [ਸ਼ੰਭੂ ਮਿਸਿਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਬਿਹਾਰ, (1990) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 17], ਸ਼ੈਲੇਂਦਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ [ਸ਼ੈਲੇਂਦਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ, (2003) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 601], ਨਰੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਮ.ਪ੍ਰ. [ਨਰੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਮ.ਪ੍ਰ., (2004) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 699], ਬੁੱਧ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ [ਬੁੱਧ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ, (2006) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 731], ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਵੀਰ ਸਿੰਘ [ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਵੀਰ ਸਿੰਘ, (2007) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 102], ਐਸ. ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਬਨਾਮ ਐਸ. ਰਾਮੀ ਰੈੱਡੀ [ਐਸ. ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਬਨਾਮ ਐਸ. ਰਾਮੀ ਰੈੱਡੀ, (2008) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 535], ਅਰੁਲਵੇਲੂ ਬਨਾਮ ਰਾਜ [ਅਰੁਲਵੇਲੂ ਬਨਾਮ ਰਾਜ,

(2009) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 206], ਪੇਰਲਾ ਸੋਮਸੇਖਰ ਰੈੱਡੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਏ.ਪੀ. [ਪੇਰਲਾ ਸੋਮਸੇਖਰ ਰੈੱਡੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਏ.ਪੀ., (2009) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 98] ਅਤੇ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਹਿ.ਪ੍ਰ. [ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਹਿ.ਪ੍ਰ., (2010) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 445])

13. ਸ਼ਿਓ ਸ੍ਵਰੂਪ ਬਨਾਮ ਕਿੰਗ ਐਮਪਰਰ [ਸ਼ਿਓ ਸ੍ਵਰੂਪ ਬਨਾਮ ਕਿੰਗ ਐਮਪਰਰ, 1934 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਪੀ.ਸੀ. 42], ਪ੍ਰਾਈਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਪੀ.ਸੀ.)

‘... ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਭਾਰ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ (1) ਪਰੀਖਿਆ ਜੱਜ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵਸਨੀਯਤਾ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ; (2) ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮਾਸੂਮੀਅਤ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ, ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨ ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; (3) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਦੇਹ ਦਾ ਲਾਭ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ; ਅਤੇ (4) ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਉਹ ਧੀਮਾਪਨ ਜੋ ਇੱਕ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚਾਈ ਗਈ ਤੱਥ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਬਾਧਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹਿਚਕਿਚਾਹਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਹੋਵੇ।’

14. ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਸਾਰੇ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਤਾਰ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ. (ਦੇਖੋ ਤੁਲਸੀਰਾਮ ਕਾਨੂ ਬਨਾਮ ਰਾਜ [ਤੁਲਸੀਰਾਮ ਕਾਨੂ ਬਨਾਮ ਰਾਜ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1954 ਐਸ.ਸੀ. 1 : 1954 ਕ੍ਰਿ ਐਲ.ਜੇ. 225], ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜ [ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1957 ਐਸ.ਸੀ. 216 : 1957 ਕ੍ਰਿ ਐਲ.ਜੇ. 481], ਐਮ.ਜੀ. ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਰਾਜ [ਐਮ.ਜੀ. ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਰਾਜ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1963 ਐਸ.ਸੀ. 200 : (1963) 1 ਕ੍ਰਿ ਐਲ.ਜੇ. 235] , ਖੇਡੂ ਮੋਹਤੋਂ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਰਾਜ [ਖੇਡੂ ਮੋਹਤੋਂ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਰਾਜ, (1970) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 450 : 1970 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 479], ਸੰਬਾਸੀਵਨ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਦੇ ਰਾਜ [ਸੰਬਾਸੀਵਨ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਦੇ ਰਾਜ, (1998) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 412 : 1998 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 1320] , ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਪੀ. ਦੇ ਰਾਜ [ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਐਮ.ਪੀ. ਦੇ ਰਾਜ, (2002) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 85 : 2002 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 736] ਅਤੇ ਗੋਆ ਦੇ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੰਜੇ ਠਾਕਰਨ [ਗੋਆ ਦੇ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੰਜੇ ਠਾਕਰਨ, (2007) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 755 : (2007) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 162].)

ਚੰਦਰੱਪਾ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ [ਚੰਦਰੱਪਾ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ, (2007) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 415], ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਹੇਠਾਂ ਦੁਹਰਾਇਆ : (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰ. 432, ਪੈਰਾ 42)

‘42. ... (1) ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਸਬੂਤ ਉੱਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ, ਪੁਨਰਮੂਲਿਆਂਕਨ ਅਤੇਪੁਨਰਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਬਰੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ।

(2) ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸੰਹਿਤਾ, 1973 ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਸੀਮਾ, ਪਾਬੰਦੀ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਸਬੂਤ ਉੱਤੇ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ, ਆਪਣਾ ਖੁਦ ਦਾ ਨਤੀਜਾ, ਤੱਥ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(3) “ਮਜਬੂਤ ਅਤੇ ਜਬਰਦਸਤ ਕਾਰਨ”, “ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਪਰਯਾਪਤ ਆਧਾਰ”, “ਬਹੁਤ ਮਜਬੂਤ ਹਾਲਾਤ”, “ਵਿਕ੍ਰਿਤ ਨਤੀਜੇ”, “ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ”, ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਬਰੀ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ “ਫੁਲਕਾਰੀਆਂ” ਵਾਂਗ ਹਨ ਜੋ ਬਰੀ ਨਾਲ ਦਖਲਅੰਦਾਜੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਹਿਚਕਿਚਾਹਟ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਸਬੂਤ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਖੁਦ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਲਈ।

(4) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦੁੱਗਣਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਮਾਸੂਮੀਅਤ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਸੂਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਫੌਜਦਾਰੀ ਨਿਆਂਕਿਕ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਮੂਲ

ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਦੀ ਮਾਸੂਮੀਅਤ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ, ਪੁਖਤਾ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(5) ਜੇਕਰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋ ਉਚਿਤ ਨਤੀਜੇ ਸੰਭਵ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਬਰੀਕਾਰੀ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।

16. ਘੁਰੇ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. [ਘੁਰੇ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ., (2008) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 450 : (2009) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 60] ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ, ਇਹ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨਤਾ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਕਿ ਉਹ ਮਾਸੂਮ ਹੈ, ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਭਾਰ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਭ ਲਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵਸਨੀਯਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਿਹਤਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ।

17. ਰਾਜ ਰਾਜਸਥਾਨ ਬਨਾਮ ਨਰੇਸ਼ [ਰਾਜ ਰਾਜਸਥਾਨ ਬਨਾਮ ਨਰੇਸ਼, (2009) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 368 : (2009) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 1069] ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ : (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰ. 374, ਪੈਰਾ 20)

‘20. ... ਇੱਕ ਬਰੀਕਾਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਹਲਕੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਭਾਵੇਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲੱਗੇ ਕਿ ਕੁਝ ਸਬੂਤ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।’

18. ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. ਬਨਾਮ ਬੰਨੇ [ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. ਬਨਾਮ ਬੰਨੇ, (2009) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 271 : (2009) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 260], ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਣਿਕ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਰੀਕਾਰੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ : (ਬੰਨੇ ਕੇਸ [ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. ਬਨਾਮ ਬੰਨੇ, (2009) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 271 : (2009) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 260], ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰ. 286, ਪੈਰਾ 28)

‘28. … (i) ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

(ii) ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ;

(iii) ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਪੂਰਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਨਿਆਂਇਕ ਭੁੱਲ ਹੋਈ;

(iv) ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨਿਆਂਇਕ ਅਤੇ ਅਤਾਰਕਿਕ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਗਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ; (v) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਭਾਰ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

(vi) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹਿਚਕਿਚਾਹਟ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੋਵੇਂ ਨੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਧਨਪਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ [ਧਨਪਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ, (2009) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 401 : (2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 336] ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਦੋਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

19. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਮਜਬੂਰੀ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲਾ ਵਿਕ੍ਰਿਤ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਦਖਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮਾਸੂਮੀਅਤ ਦੇ ਧਾਰਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਹ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੀ ਬਰੀਕਰਨ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮਾਸੂਮੀਅਤ ਦੇ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਦੂਜਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਉੱਥੇ ਰੁਟੀਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਬ ਤੱਕ ਕਿ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨ ਨਾ ਹੋਣ।

16. ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨੂੰ ਵਿਕ੍ਰਿਤ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 20 ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: (ਬਾਬੂ ਕੇਸ [ਬਾਬੂ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦਾ ਕੇਰਲਾ, (2010) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 189 : (2010) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 1179], ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰ. 199)

“20. ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨੂੰ ਵਿਕ੍ਰਿਤ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਾਂ ਅਣਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਨਿਰਧਾਰਨ ਨੂੰ ਵਿਕ੍ਰਿਤ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਇਹ "ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਭਾਰ ਵਿਰੁੱਧ" ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਜੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਤਰਕ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਤਾਰਕਿਕਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਗ੍ਰਸਤ ਹੋਵੇ। (ਵੇਖੋ ਰਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਕਿੰਦਰਾ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ [ਰਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਕਿੰਦਰਾ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, (1984) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 635 : 1985 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਐਲ&ਐਸ) 131], ਐਕਸਾਈਜ਼ & ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਅਫ਼ਸਰ-ਕਮ-ਆਸੈਸਿੰਗ ਅਥਾਰਿਟੀ ਬਨਾਮ ਗੋਪੀ ਨਾਥ & ਸਨਜ਼ [ਐਕਸਾਈਜ਼ & ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਅਫ਼ਸਰ-ਕਮ-ਆਸੈਸਿੰਗ ਅਥਾਰਿਟੀ ਬਨਾਮ ਗੋਪੀ ਨਾਥ & ਸਨਜ਼, 1992 ਸੁਪ (2) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 312], ਤ੍ਰਿਵੇਣੀ ਰਬੜ & ਪਲਾਸਟਿਕਸ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਸੀ.ਈ. [ਤ੍ਰਿਵੇਣੀ ਰਬੜ & ਪਲਾਸਟਿਕਸ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਸੀ.ਈ., 1994 ਸੁਪ (3) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 665], ਗਯਾ ਦੀਨ ਬਨਾਮ ਹਨੂਮਾਨ ਪ੍ਰਸਾਦ [ਗਯਾ ਦੀਨ ਬਨਾਮ ਹਨੂਮਾਨ ਪ੍ਰਸਾਦ, (2001) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 501], ਅਰੁਲਵੇਲੁ ਬਨਾਮ ਰਾਜ [ਅਰੁਲਵੇਲੂ ਬਨਾਮ ਰਾਜ, (2009) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 206 : (2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 288] ਅਤੇ ਗਾਮਿਨੀ ਬਾਲਾ ਕੋਟੇਸਵਰਾ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦਾ ਏ.ਪੀ. [ਗਾਮਿਨੀ ਬਾਲਾ ਕੋਟੇਸਵਰਾ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦਾ ਏ.ਪੀ., (2009) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 636 : (2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 372]]”

‘10. ਜਦੋਂ ਬਰੀਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਮੁੜ ਪਰਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਖੁਦ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਹੱਤਵ ਦੇਵੇਗੀ ਜੇ ਉਹ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪਰਖ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿਗ਼ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਯਕ ਪਹਿਲੂ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਹੈ।’

31.1. ਸੰਬਾਸੀਵਨ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ [ਸੰਬਾਸੀਵਨ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, (1998) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 412 : 1998 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 1320],

ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਰੀਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੂਚੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਗਏ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਸਨ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਰੀਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਿਕ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਖਾਮੀਆਂ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੈਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ : (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰ. 416)

'8. ਅਸੀਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਸੂਲ. ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਰਮੇਸ਼ ਬਾਬੂਲਾਲ ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ [ਰਮੇਸ਼ ਬਾਬੂਲਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਗੁਜਰਾਤ ਦਾ, (1996) 9 SCC 225 : 1996 SCC (Cri) 972] ਜਿਵੇਂ ਕਿ. ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ਕਿ ਕੀ ਪਹੁੰਚ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਸਿੱਟੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ, ਜੋ ਇਕੱਲੇ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਏਗਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਠਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ। ਪਰ ਫਿਰ ਕਰੇਗਾ ਇਹ ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ ਨਿਰਣੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ? ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ, ਨਹੀਂ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਡੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ ਨੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ demonstrably ਅਸਥਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਦਖਲ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਐੱਸ. ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਪਰ ਜੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਦਾਲਤ ਆਈ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਫਿਰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋ ਵਾਜਬ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਵਿਚਾਰ, ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਇਕੱਲੇ ਨੂੰ ਹੀ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਵਧਾਂਗੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ।"

31.2. ਕੇ. ਰਾਮਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਉੰਨੀਥਨ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ [ਕੇ. ਰਾਮਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਉੰਨੀਥਨ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, (1999) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 309 : 1999 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 410], ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦਾ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਈ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ/ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਹੱਕ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪਰਖੇ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਨਤੀਜਾ ਦਰਜ ਕਰੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਦੇਖੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅੱਖਾਂ ਦੇਖੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਠੋਸ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਗਲਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਵੇ।

31.3. ਐਟਲੀ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਯੂ.ਪੀ. [ਐਟਲੀ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਯੂ.ਪੀ., ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1955 ਐਸ.ਸੀ 807 : 1955 ਕ੍ਰਿ ਐਲ.ਜੇ 1653], ਪੈਰਾ 5 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ: (ਏ.ਆਈ.ਆਰ ਪੀ.ਪੀ. 809-10)

‘5. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਰੀਕਰਨ ਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਅਭਿਯੋਜਨ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਰਾਹਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਨਾ ਨਿਕਲੇ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਜੱਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵਿਕ□ਤ ਸੀ। ਸਾਡੇ

ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 417 ਕ੍ਰਿਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਨਾ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਬਰੀਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵਿਕ□ਤ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਬਰੀਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਖੁਦ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਣ ਦੀ, ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ, ਇਸ ਅਚ੍ਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਰੀਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਇਸਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਇਹ ਵੀ ਅਚ੍ਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਰੀਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਰਾਹਣਾ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਸਿੱਧੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਜੋ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਅਪੀਲੀ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਤ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਭਾਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਬਰੀਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਉਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਿਕ□ਤ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। (ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇਖੋ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਸੁਰਜਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ [ਸੁਰਜਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ, 1951 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1207] ; ਵਿਲਿਆਤ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਯੂ.ਪੀ. [ਵਿਲਿਆਤ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਯੂ.ਪੀ., 1951 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 898]) ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ।' 31.4. ਕੇ. ਗੋਪਾਲ ਰੈੱਡੀ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਏ.ਪੀ. [ਕੇ. ਗੋਪਾਲ ਰੈੱਡੀ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਏ.ਪੀ., (1979) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 355 : 1979 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (ਕ੍ਰਿ) 305], ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਥੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਲਪਨਿਕ ਸ਼ੱਕਾਂ ਨਾਲ ਘਿਰਿਆ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਪੱਤਰਬੱਧ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਪਤਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਰੱਦ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਚਾਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕੇਵਲ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਸਤਕਸ਼ੇਪ ਕਰਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਫਰਜ਼ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਾਸੇ ਦਾ ਪਾਤਰ ਨਾ ਬਣ ਜਾਵੇ।"

18. ਉਮੇਦਭਾਈ ਜਦਵਭਾਈ [ਉਮੇਦਭਾਈ ਜਦਵਭਾਈ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ, (1978) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 228 : 1978 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 108] ਵਿੱਚ, ਪੈਰਾ 10 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰ. 233)

"10. ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਬਰੀਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਨੋਰਥ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਖੁਦ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਣਾ ਸੀ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਹੱਤਵ ਦੇਵੇਗੀ ਜੇ ਉਹ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਯਕ ਪਹਿਲੂ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ।"

19. ਐਟਲੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. [ਐਟਲੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ., ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1955 ਐਸ.ਸੀ. 807 : 1955 ਕ੍ਰਿ ਐਲ.ਜੇ. 1653] ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ: (ਏ.ਆਈ.ਆਰ. ਪੰ. 809-10, ਪੈਰਾ 5)

"5. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਰੀਕਰਨ ਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਸਿਰਫ ਅਭਿਯੋਜਨ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ 'ਤੇ

ਆਧਾਰਿਤ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਨਾ ਨਿਕਲੇ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵਿਕ੍ਰਿਤ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 417 ਕ੍ਰਿਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਨਾ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਬਰੀਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵਿਕ੍ਰਿਤ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰੀਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਖੁਦ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਣ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਹੈ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਰੀਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਪਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਲਾਭ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਇਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੋਲ ਇਕ ਬਰੀਕਾਰੀ ਹੁਕਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਵਿਆਪਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਜੋ ਮਾਸੂਮੀਅਤ ਦਾ ਧਾਰਣਾ ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਪੀਲੇਟ ਸਟੇਜ ਤੱਕ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿ ਅਪੀਲੇਟ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਭਾਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਬਰੀਕਾਰੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਅਪੀਲੇਟ ਅਦਾਲਤ ਉਹਨਾਂ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। (ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖੋ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਸੁਰਜਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ [ਸੁਰਜਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ, 1951 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1207] ; ਵਿਲਾਇਤ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦਾ ਯੂ.ਪੀ. [ਵਿਲਾਇਤ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦਾ ਯੂ.ਪੀ., 1951 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 898]) ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ।"

20. ਕੇ. ਗੋਪਾਲ ਰੈੱਡੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦਾ ਏ.ਪੀ. [ਕੇ. ਗੋਪਾਲ ਰੈੱਡੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦਾ ਏ.ਪੀ., (1979) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 355 : 1979 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਕ੍ਰਿ) 305] ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਥੇ ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਲਪਨਿਕ ਸ਼ੱਕਾਂ ਨਾਲ ਘਿਰਿਆ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਪੱਤਰਬੱਧ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਰੱਦ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਫਰਜ਼ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਾਸੇ ਦਾ ਪਾਤਰ ਨਾ ਬਣ ਜਾਵੇ।"

7. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਦਿਆਂ, ਸਾਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਪੂਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਮੁੜ-ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿਰਫ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਤੇ ਆਮ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਹੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੂਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ-ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੇਟ ਅਦਾਲਤ ਹੈ। ਇਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਮੁੜ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

8. ਉਪਰੋਕਤ ਅਤੇ ਉਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2356 ਦੇ 2019 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਰੋਪਣ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇਸਦੀ

ਅਸਲ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਥੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਦਿਆਂ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ

ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate